

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 3Co/79/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1712205657
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alexandra Hanusová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2022:1712205657.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Alexandry Hanusovej a sudcov JUDr. Romana Bolebrucha a Mgr. Patricie Skotnickej v spore žalobcu: J. K. N., L..C..I., K.: XX XXX XXX, T. XX, F., zastúpený: S. & T., L..C..I., K.: XX XXX XXX, F. XX, F., proti žalovanej: E. I., W.. XX.X.XXXX, Y. XX, A., zastúpená: Q. E. L..C..I., K.: XX XXX XXX, V. XX, F., o zaplatenie 5.468,41 eura, na odvolanie žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Pezinok č.k. 10C/179/2013-523 z 10.5.2021, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti, ktorou bola žalovanej uložená povinnosť uhradiť žalobcovi istinu 1.258,60 eura s 9% úrokom z omeškania od 29.3.2012 do zaplatenia m e n í tak, že žalobu v tejto časti z a m i e t a a v zvyšnej napadnutej časti rozsudok súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e.

Žalobcovi priznáva proti žalovanej nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 54%.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanej povinnosť uhradiť žalobcovi 5.468,41 eura s úrokom z omeškania 9% ročne zo sumy 1.258,60 eura od 29.3.2012 do zaplatenia, zo sumy 2.228,79 eura od 29.3.2012 do zaplatenia a zo sumy 1.921,02 eura od 29.3.2012 do zaplatenia (výrok I.), vo zvyšku žalobu zamietol (výrok II.) a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% (výrok III.).

2. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že žalobca sa žalobou doručenou súdu 29.3.2012 domáhal od žalovanej úhrady 5.468,41 eura s príslušenstvom s odôvodnením, že so žalovanou uzatvoril kúpnu zmluvu o prevode pozemkov a zmluvu o dielo č. XX/XX, na základe ktorej zhotovil byt č. XXE a v zmysle jej článku 4.3 písm. c) vystavil žalovanej konečnú faktúru č. S.-XXX/XXXX za dielo na 1.258,60 eura a tiež faktúry za pozemky, ktoré nadobudla na základe kúpnej zmluvy o prevode spoluvlastníckych podielov na zastavaných a príhlých pozemkoch z 22.5.2008, a to faktúru č. S.-XXX/XXXX na 1.921,02 eura a č. S.-XXX/XXXX na 2.288,79 eura, ktoré žalovaná neuhradila.

3. Žalovaná považovala nároky žalobcu za premlčané a žalobu žiadala zamietnuť. Uviedla, že žalobca podpísal kúpnu zmluvu na pozemky dňa 22.5.2008 a žalobu doručil súdu až 29.3.2012, teda po uplynutí premlčacej doby, podľa tejto zmluvy bola kúpna cena uhradená a žalobca potvrdil prijatie peňazí na účet najneskôr v deň podpisu zmluvy dňa 22.8.2008. Namietala, že si neobjednala nadštandardné úpravy v byte a to, že žalobca mal na vystavenie faktúr 10 dní odo dňa právoplatnosti kolaudačného rozhodnutia, čo bolo do 23.12.2008, avšak žalobca tieto vystavil až 27.3.2019; nevydaním faktúry žalobca stratil oprávnenie na jej vydanie, ako aj zaplatenie ceny diela. Napokon poukázala aj na

nesprávne prepočítanie kúpnej ceny za pozemok, ktorá sa použila na započítanie oproti kúpnej cene za zhotovenie diela.

4. Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie zistil, že zmluvou o dielo č. XX/XX z 3.10.2006 sa žalobca ako zhotoviteľ zaviazal pre žalovanú ako objednávateľku postaviť do 30.11.2006 byt č. XXE vo vchode X-X v podkroví obytného domu v A. o výmere podlahovej plochy 60,31 m² a strešnú terasu o výmere 9,24 m², cena bytu bola dohodnutá na 1.589 249,- Sk (52.753,40 eura) bez DPH s tým, že objednávateľka zaplatí prvú splátku 824.224,- Sk s DPH (27.359,22 eura), druhú splátku 606.100,- Sk (20.118,83 eura) po dokončení hrubej stavby, naplánovanej na október 2006, tretiu splátku 158.925,- Sk (5.275,34 eura) a konečnú faktúru obsahujúcu celkové zúčtovanie uhradených splátok a prípadné navýšenie ceny diela a vyrovnanie DPH, ktorú bol zhotoviteľ oprávnený vystaviť a doručiť ju žalovanej do 10 dní po právoplatnosti rozhodnutia o povolení užívať stavbu; splatnosť bola vo všetkých prípadoch stanovená na 10 dní odo dňa doručenia faktúry vystavenej žalobcom žalovanej. Podľa čl. VI bod 6.3 zmluvy bol objednávateľ povinný financovať stavebné práce podľa čl. IV zmluvy; riadne nefinancovanie zhotovovania diela vylučuje omeškanie zhotoviteľa s vykonaním diela po dobu omeškania objednávateľa s úhradou. Podľa čl. VIII bod 8.2 zmluvy v prípade omeškania objednávateľa s úhradou platieb má zhotoviteľ nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty 0,05% z dlžnej sumy za každý deň omeškania, čím nie je dotknutý nárok na náhradu škody. Kúpnu zmluvou z 22.5.2008 žalobca ako predávajúci predal žalovanej podiely na pozemkoch zapísaných v katastri nehnuteľností vedenom pre katastrálne územia A. ako parc. č. XXXX/XX, parc. č. XXXX/XX a parc. č. XXXX/XX na liste vlastníctva č. XXX, za ktoré sa žalovaná zaviazala zaplatiť 68.952,- Sk s DPH (2.288,79 eura) a 57.873,- Sk s DPH (1.921,02 eura), pričom podľa čl. III bola táto dohodnutá kúpna cena zaplatená bezhotovostným prevodom na účet predávajúceho najneskôr v deň podpisu zmluvy, resp. bola zaplatená v hotovosti predávajúcemu; predávajúci podpisom zmluvy potvrdil prevzatie kúpnej ceny v plnej výške. Žalobca vystavil dňa 27.3.2009 žalovanej faktúry, a to faktúru č. S.-XXX/XXXX splatnú 6.4.2009 na 1.258,60 eura za byt, č. S.-XXX/XXXX splatnú 3.4.2009 na 1.921,02 eura za podiel na pozemku a č. S.-XXX/XXXX splatnú 27.3.2009 na 2.288,79 eura tiež za podiel na pozemku. Užívanie stavby postavenej v obci A. na pozemkoch parc. č. XXXX/XX, parc. č. XXXX/XX a parc. č. XXXX/XX obec A. povolila rozhodnutím z 5.12.2008, právoplatným dňa 12.12.2008. Správa katastra L. rozhodnutím z 22.7.2009 prerušila konanie o návrhu na vklad vlastníctva k pozemkom v katastrálnom území A. parc. č. XXXX/XX, parc. č. XXXX/XX a parc. č. XXXX/XX, ktorý jej bol doručený 20.7.2009. Na pojednávaní dňa 21.10.2015 K.. R. N., konateľ žalobcu uviedol, že návrh zmluvy o dielo predkladal klientom on, avšak títo mali možnosť do obsahu zmluvy zasiahnuť; k čl. 4 zmluvy o dielo č. XX/XX z 3.10.2006 uviedol, že cena a platobné podmienky boli upravené tak, aby žalovaná mohla svoj záväzok splniť a že dielo protokolárne odovzdané nebolo preto, že žalovaná nezaplatila celú cenu za dielo. K užívaniu diela sa žalovaná dostala na základe zmluvy o výstavbe, ktorou bolo na ňu 19.12.2006 správou katastra nehnuteľností prevedené vlastnícke právo k nemu. Na pojednávaní dňa 24.2.2016 svedok Y. Q.É. uviedol, že kúpnu zmluvu podpisoval buď v kancelárii K.. N. alebo v obchodnom centre v T. a návrh na vklad mu dal podpísať K.. N.; predaj s K.. N., ako aj etapové platby mala na starosti manželka, ktorá ich aj všetky realizovala, a pamätal si, že byt im bol odovzdaný skôr, ako bol skolaudovaný.

5. Zistený skutkový stav súd prvej inštancie posúdil podľa ustanovení § 52 ods. 1, § 53 ods. 1, § 54 ods. 1, 2, § 100 ods. 1 a ods. 2, § 101, § 517 ods. 1 veta prvá a ods. 2, § 631, § 633 ods. 1, § 634 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 ods. 1 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov. Mal za preukázané, že strany sporu uzavreli zmluvu o dielo, ktorú považoval za spotrebiteľskú, pričom žiadnu zo zmluvných podmienok, ktoré si strany dohodli, nevyhodnotil ako neprijateľnú. Podľa zmluvy mal žalobca ako zhotoviteľ povinnosť zhotoviť dielo do 30.11.2006, tento termín sa mal predĺžiť o čas, po ktorý je výstavba prerušená v dôsledku okolností, ktoré nastali nezávisle od vôle zhotoviteľa; záväzok zhotoviteľa sa považuje za splnený dňom spísania protokolu o priebehu kolaudačného konania, ak na základe tohto protokolu bude stavebným úradom vydané rozhodnutie o užívaní stavby. Po vyhodnotení všetkých okolností a výsledkov vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žalobca sa nedostal do omeškania so zhotovením diela, pretože dodržal podmienky zmluvného vzťahu, žiadosť o kolaudáciu stavby podal na príslušnom stavebnom úrade dňa 3.11.2006, zápisnica o priebehu kolaudačného konania bola spísaná 23.11.2006, čo súd prvej inštancie vyhodnotil ako včas, s ohľadom na minimálny časový posun oproti zmluve, ktorý v rámci uzavretého zmluvného vzťahu možno tolerovať ako konanie zhotoviteľa bez omeškania. Skutočnosť, že kolaudačné rozhodnutie bolo vydané až v roku 2008 podľa neho nemožno pričítať na ťarchu žalobcu, nakoľko išlo o objektívne príčiny bez zavinenia žalobcu, ktoré spočívali v

neskolaudovanej kanalizácii a tiež prebiehajúcim správnom a súdnom konaní o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti. Žalobca podľa súdu splnil dohodnuté záväzky riadne a včas, žalovanej umožnil splátky kúpnej ceny diela tak, aby to vyhovovalo jej platobným schopnostiam, ale žalovaná mu poslednú splátku kúpnej ceny neuhradila.

6. Námietku premlčania vznesenú žalovanou súd prvej inštancie vyhodnotil ako nedôvodnú. Podľa čl. IV bod. 4.3 písm. c) zmluvy o dielo bol zhotoviteľ oprávnený vystaviť a doručiť konečnú faktúru do desať dní po právoplatnosti kolaudačného rozhodnutia a jej splatnosť bola dohodnutá na 10 dní odo dňa jej doručenia objednávateľovi. Je tak nesporné, že žalobca ako zhotoviteľ sa nezaviazal vystaviť a doručiť konečnú faktúru do 10 dní po právoplatnosti kolaudačného rozhodnutia; z uvedeného nevyplýva povinnosť žalobcu vystaviť konečnú faktúru najneskôr do 10 dní od právoplatnosti kolaudačného rozhodnutia, ktorej nedodržanie by malo za následok zánik jeho práva na doplatenie ceny diela. Pre posúdenie okamihu splatnosti je podľa jeho názoru rozhodujúce, že žalovaná sa ako objednávateľ zaviazala zaplatiť konečnú faktúru v dohodnutej lehote splatností, a to 10 dní od jej doručenia. Z faktúry č. S.-XXX/XXXX je zrejmé, že táto bola vystavená dňa 27.3.2009 a v zmysle zmluvy o dielo splatná dňa 6.4.2009, a teda žalobca si mohol právo na zaplatenie tejto faktúry (1.258,60 eura) prvýkrát uplatniť na súde až 7.4.2009, kedy začala plynúť premlčacia doba, ktorá uplynula dňa 7.4.2012. Keďže žalobca si právo uplatnil na súde žalobou dňa 29.3.2012, urobil tak pred márnym uplynutím premlčacej doby. V tejto súvislosti uviedol, že pri určení splatnosti faktúry vychádzal zo skutkových tvrdení pre žalobu nepriaznivejších, nakoľko žalovaná tvrdila, že faktúra jej bola doručená až 6.3.2013, a ak by vychádzal z tohto jej tvrdenia, premlčacia doba by začala plynúť až 17.3.2013. Za neopodstatnenú vyhodnotil i námietku premlčania týkajúcu sa kúpnej ceny za podiely na pozemkoch vyfakturovaných faktúrami č. S.-XXX/XXXX a č. S.-XXX/XXXX (1.921,02 eura a 2.288,79 eura). Z vykonaného dokazovania mal za to, že kúpna zmluva dňa 22.5.2008 nebola podpísaná žalovanou, ale len žalobcom; keďže nebolo preukázané podpísanie zmluvy obidvoma stranami v tento deň a pre splatnosť kúpnej ceny bolo nevyhnutné, aby bola zmluva podpísaná obidvomi zmluvnými stranami, súd pri posudzovaní premlčania nároku v tejto časti z tohto dátumu nevychádzal. Z výpovedí svedkov vyplynulo, že žalobca vyhotovil a podpísal 21 vyhotovení kúpnej zmluvy a tieto kupujúci podpisovali individuálne. Námietku premlčania vznesenú žalovanou, založenú na tom, že kúpna cena za spoluvlastnícky podiel na predmetných pozemkoch bola splatná dňa 22.5.2008, resp. 29.5.2008, preto súd vyhodnotil ako nedôvodnú. Na podporu tohto poukázal i na výpoveď svedka Y. Q., ktorý uviedol, že hoci si nepamätá dátum podpisu kúpnej zmluvy vie, že najskôr kúpnu cenu zaplatil a až potom zmluvu s manželkou podpísali na stretnutí s K. N., kúpna cena za spoluvlastnícky podiel na pozemkoch im bola vyfakturovaná faktúrami č. S.-XXX/XXXX a č. S.-XXX/XXXX, obidve so splatnosťou dňa 10.4.2009, t. j. zhodne ako bola dohodnutá splatnosť kúpnej ceny od žalovanej. Poukázal i na to, že nakoľko žalovaná je na zmluve podpísaná za manželmi Q., je zrejmé, že zmluvu podpísala v rovnaký deň ako oni, t. j. 10.4.2009, prípadne neskôr, a teda premlčacia doba pre úhradu kúpnej ceny pozemkov neuplynula skôr ako 11.4.2012, kedy bola podaná žaloba na súd. V konaní tak so zreteľom na všetky okolnosti neboli preukázané také skutočnosti, ktoré by umožňovali dospieť k záveru, že žalobca si nárok na zaplatenie kúpnej ceny za pozemky uplatnil na súde po uplynutí všeobecnej trojročnej premlčacej doby.

7. Súd prvej inštancie ďalej zaoberal námietkou žalovanej, že kúpnu cenu podľa potvrdenia priamo v zmluve uhradila a že si neobjednala a neprevzala nadštandard k dohodnutému predmetu zmluvy o dielo. Vychádzal z nesporného, že v zmluve je cena diela určená v bode 4.3 písm. a) až c) zmluvy o dielo a že je v nej uvedené, bola žalovanou uhradená na účet žalobcu v banke. Neuveril však tvrdeniu žalovanej o úhrade kúpnej ceny za podiel na pozemkoch v hotovosti odovzdanú konateľovi žalobcu pri predložení kúpnej zmluvy, nakoľko nebolo v konaní preukázané. V kúpnej zmluve bolo konštatovanie, že dohodnutá kúpna cena bola zaplatená najneskôr v deň podpisu zmluvy, avšak žalovaná v tomto smere nenavrholo žiadne dokazovanie; k úhrade faktúry č. S.-XXX/XXXX len uviedla, že žiadne ďalšie práce sa na diele neuskutočnili. Tieto tvrdenia podľa súdu nepreukazujú reálne odovzdanie peňazí žalobcovi. Rovnako žalovaná nepreukázala ani tvrdenie o nesprávnom započítaní kúpnej ceny pozemku s cenou za zhotovenie diela, a preto sa súd touto námietkou ďalej nezaoberal. Po zhodnotení výsledkov dokazovania súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca sa úhrady doplatku ceny diela a ceny za prevod pozemkov domáha oprávnene a žalovanej uložil povinnosť uhradiť žalobcovi spolu 5.468,41 eura. Žalovaná sa s plnením dostala do omeškania, preto patrí žalobcovi aj úrok z omeškania; vzhľadom na maximálnu zákonnú výšku úroku z omeškania k 29.3.2009 mu nepriznal úrok vo výške 9,5% a nepriznal mu ani úroky z omeškania odo dňa doručenia a splatnosti faktúr, ako si tieto uplatnil žalobca,

nakoľko v konaní nebolo preukázané doručenie; priznal mu úrok z omeškania v najvyššej zákonom stanovenej sadzbe k prvému dňu omeškania vo výške 9% od 29.3.2012, to je od podania žaloby na súd.

8. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa ustanovení § 255 ods. 1 CSP v spojení s jeho ustanovením § 262 ods. 1. Keďže zamietnutie nároku na časť úrokov z omeškania považoval za úspech žalovanej len v nepatrnej časti, mal za to, že žalobca má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

9. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala odvolanie žalovaná z dôvodov uvedených v ustanoveniach § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP a odvolaciemu súdu navrhla rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť tak, že žalobu zamietne a prizná jej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Namietala záver súdu, že žalobca nebol povinný vystaviť faktúru do 10 dní od právoplatnosti kolaudačného rozhodnutia, z ktorého odvodil, že premlčacia doba začala plynúť 7.4.2009 a uplynula 7.4.2012, čo je v rozpore s ustanoveniami o ochrane spotrebiteľa, nakoľko určenie splatnosti faktúry, ako i následné plynutie premlčacej doby, je na svojvôli žalobcu, čo je i v rozpore s princípmi, na ktorých je inštitút premlčania založený. Závazok žalobcu zhotoviť dielo bol splnený najskôr dňa 26.6.2007, kedy stavebný úrad povolil užívanie stavby a právoplatnosťou kolaudačného rozhodnutia dňa 12.12.2008. Pretože žalobca bol povinný vystaviť a doručiť jej konečnú faktúru do 10 dní od právoplatnosti kolaudačného rozhodnutia, t.j. do 23.12.2008, táto mala byť splatná najneskôr do 2.1.2009, premlčacia doba začala plynúť 3.1.2009 a uplynula 3.1.2012. Z výpovede Y. Q. nie je možné vyvodiť záver, že ona a manželka Q. podpísali zmluvu v rovnaký deň, že Y. Q.É. najskôr zaplatil za pozemky a až následne podpísal kúpnu zmluvu; nebolo preukázané ani to, že Y. Q. s manželkou podpísali konkrétne vyhotovenie kúpnej zmluvy, z ktorej si žalobca odvodzuje svoj nárok, alebo či išlo o iné vyhotovenie kúpnej zmluvy. Podľa skutkových zistení došlo v dobe medzi podpisom kúpnej zmluvy a zápisom vlastníckeho práva žalovanej do katastra nehnuteľností k scudzeniu jedného rovnopisu zmluvy a následnému podpisu tohto rovnopisu účastníkmi zmluvy vrátane žalovanej, pričom najneskôr uzatvorením zmluvy začala plynúť premlčacia doba. S ohľadom na obsah faktúr č. S.-XXX/XXXX a S.-XXX/XXXX, vystavených dňa 27.3.2009 je zrejmé, že žalobca vedel o uzavretí kúpnej zmluvy, keďže (hoci mimo zmluvy) vystavil účtovný doklad potvrdzujúci dodanie tovaru. Ak by Y. Q. s manželkou podpisovali zmluvu po 10.4.2009, nemohli podpísať rovnaký exemplár ako žalovaná, pretože zmluva odcudzená vo februári alebo marci 2009 (známe z iných súdnych konaní) bola podkladom na zápis do katastra nehnuteľností, o ktorom bolo rozhodnuté 20.7.2009, kedy sa aj ona stala podielovým vlastníkom týchto pozemkov; z výsluchu konateľa žalobcu vyplýva, že do februára 2009 mal mať všetky zmluvy k dispozícii, a preto je zrejmé, že ona zmluvu podpísala najneskôr do okamihu, kedy žalobca zistil odcudzenie zmluvy. Podľa jej názoru mal súd prvej inštancie dospieť k záveru, že žalobca už v deň nasledujúcom po dni podpisu kúpnej zmluvy z jeho strany mal a objektívne aj mohol uplatniť svoj nárok na zaplatenie kúpnej ceny za spoluvlastnícke podiely pozemkov na súde, pokiaľ by túto od kupujúcich neobdržal. Poukázala aj na to, že všetky sporné faktúry sú splatné 3.4.2009 alebo 6.4.2009, ani jedna však nie je splatná dňa 10.4.2009. Zdôraznila, že rozmiestnenie podpisov na zmluve vôbec nemusí vyjadrovať postupnosť jej podpisovania a v danom prípade nepreukazuje, kedy zmluvu podpísala žalovaná a ani to, či podpísala rovnaký exemplár ako Y. Q.; nie je teda vylúčené, že osoby uvedené v závere zoznamu mien na zmluve podpisovali zmluvu ako prví. K premlčaniu poukázala na čl. 2 CSP, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 10.11.2016 sp. zn. 3Cdo/174/2016 a rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 33Cdo/2526/2013. Napokon namietala aj záver o prepočítaní kúpnej ceny za pozemok s cenou za zhotovenie diela. Ona, L. U. a T. U., ako predávajúci, uzavreli dňa 4.12.2006 so žalobcom, ako kupujúcim, zmluvu o kúpe nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v katastrálnom území A., parc. č. KN XXXX/XX o výmere 1 557 m², druh pozemku orná pôda, za 3.114 000,- Sk, v zmysle čl. 3 tejto zmluvy mal každý z predávajúcich dostať tretinu kúpnej ceny, t.j. 1.038 000,- Sk (34.455,29 eura). Žalobca však vo faktúre č. S.-XXX/XXXX namiesto sumy 34.455,29 eura započítal s cenou bytu iba sumu 33.396,40 eura; ak by započítal sumu 34.455,29 eura, musel by jej vrátiť 225,52 eura ako preplatok, ktorý vznikol tým, že byt nebol vyhotovený v nadštandarde.

10. Žalovaná podaním zo 6.8.2021 navrhla preskúmať existenciu procesných podmienok na strane žalobcu a navrhla konanie zastaviť a priznať jej náhradu trov konania v plnom rozsahu. Uviedla, že žalobca predložil v roku 2017 súdu prvej inštancie zmluvu o postúpení pohľadávky, ktorá je predmetom konania, ruskej obchodnej spoločnosti OOO TANTAL-L a navrhol zmenu subjektu na strane žalobcu, ktorému súd vyhovel uznesením z 3.10.2017 č.k. 10C/179/2013-360. Podľa ustanovenia § 80 CSP pripustil, aby do konania vstúpila na miesto pôvodného žalobcu spoločnosť OOO TANTAL-L, čím bola zavŕšená procesná sukcesia tejto spoločnosti do práv a povinností žalobcu, spoločnosti J. K. N., L..C..I..,

čo malo za následok stratu spôsobilosti žalobcu byť ďalej stranou sporu. Ďalej uviedla, že spoločnosť OOO TANTAL-L bola zrušená a vymazaná z Jednotného štátneho registra právnych subjektov Ruskej federácie už 27.8.2013 a pripojila výpis z tohto registra a jeho preklad. Dňa 14.12.2020 spoločnosť OOO TANTAL-L navrhla súdu zmenu subjektu na strane žalobcu a súd 21.12.2020 uznesením č.k. 10C/179/2013-501 pripustil, aby z konania vystúpila spoločnosť OOO TANTAL-L a vstúpila spoločnosť J. K. N., L..C..I., pôvodný žalobca. Aj keď bola v roku 2020 súdu predložená zmluva o postúpení predmetnej pohľadávky na žalobcu, mala za to, že toto postúpenie nemožno považovať za úkon vyvolávajúci právne účinky, pretože spoločnosť OOO TANTAL-L ako neexistujúci subjekt už nemohla postúpiť pohľadávku späť na pôvodného žalobcu, a z procesného hľadiska nemohla ani iniciovať zmenu na strane žalobcu, nakoľko takéto postavenie sama nemala. Vzhľadom na uvedené, s poukazom na ustanovenie § 61, § 62 a § 67 CSP, judikáty R 45/2003 a R 65/1996, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29.1.2014 sp. zn. 6Cdo/61/2013, uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky 18.1.2007 sp. zn. 21Cdo/530/2006, mala za to, že žalobca nemá spôsobilosť byť stranou sporu, ide o neodstrániteľný nedostatok podmienky konania, ktorý je dôvodom na zastavenie konania.

11. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žiadal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej ako vecne správny potvrdiť. K námietke premlčania nároku na zostatok ceny diela zdôraznil, že nestaval stavbu len pre žalovanú, ale ako developer odovzdával a finalizoval celý projekt výstavby obytného centra (rodinné domy, viac ako 25 bytov v osobitných bytových domoch a kanalizácia), a teda vystavenie faktúry až 27.3.2009, keď kolaudačné rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 12.12.2008, považoval s ohľadom na množstvo organizačno-technických záležitostí za prípustné. Mal za to, že neporušil zmluvu a premlčacia doba sa musí odvíjať výlučne od splatnosti uvedenej faktúry, a nie od špekulácií, či ju mohol, resp. mal povinnosť vystaviť skôr. Poukázal na to, že v zmluve o dielo si strany dohodli právny režim Obchodného zákonníka, ktorého ustanovenia sa tak mali použiť aj v otázke premlčacej doby, a to bez ohľadu na spotrebiteľský vzťah. Stotožnil sa s posúdením premlčania nároku na kúpnu cenu za príslušné pozemky na podklade faktúr č. S.-XXX/XXXX a č. S.-XXX/XXXX súdom, ktorý dospel k záveru, že premlčacia doba nemohla uplynúť skôr ako 11.4.2012, nakoľko sa mohla začať jedine od podpisu kúpnej zmluvy žalovanou, čo sa mohlo stať až po 10.4.2009, pretože nebolo preukázané, že by podpisovala zmluvu skôr ako manželia Q. a jej návrh na vklad bol podaný až 20.7.2009. Nesúhlasil s tvrdením žalovanej, že premlčacia doba mala začať plynúť od podpisu kúpnej zmluvy žalobcom dňa 22.5.2008, nakoľko v tejto zmluve nebola podpísaná i žalovanou, a teda nebola uzavretá. Doplnil, že aj keby predmetné faktúry vystavil skôr ako 27.3.2009 a tieto by boli splatné 3.4.2009, aj v takom prípade by jeho žaloba bola podaná včas. V prípade námietky k prepočítaniu kúpnej ceny za pozemok mal za to, že v zmysle ustanovenia § 366 CSP ide o neprípustné novoty v odvolacom konaní, nakoľko žalovaná tieto skutkové tvrdenia v konaní pred súdom prvej inštancie bližšie nezdôvodnila a nepreukázala. Podľa neho, ak mala žalovaná za to, že jej nesprávnym prepočítaním vznikol preplatok, mala možnosť uplatniť si ho riadne v konaní, napr. kompenzačnou námietkou, vzájomnou žalobou alebo iným procesne prípustným spôsobom, čo však neurobila. Toto jej tvrdenie je navyše v rozpore s jej predchádzajúcimi tvrdeniami, že kúpnu cenu za pozemky už zaplatila, a tiež so samotným znením kúpnej zmluvy.

12. K podnetu žalovanej na preskúmanie procesných podmienok konania poukázal žalobca na ustanovenia § 217 CSP, podľa ktorého je pre rozsudok rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia a na to, že v čase vyhlásenia rozsudku súdu prvej inštancie vystupoval na strane žalobcu on ako pôvodný žalobca, a teda existujúca slovenská spoločnosť a súd s ním správne konal; v čase rozhodnutia súdu prvej inštancie vo veci samej tak na strane žalobcu bol subjekt, ktorý mal právnu subjektivitu. Poukázal na to, že žalovaná napáda pripustenie zmien na strane žalobcu, avšak uznesenia súdu z 3.10.2017 a 21.12.2020 o týchto zmenách v konaní pred súdom prvej inštancie a neurobila tak ani v odvolaní. Žalovaná sa nemôže domáhať reparácie právoplatných a vykonateľných rozhodnutí súdu prvej inštancie v odvolacom konaní, naviac, ak tieto rozhodnutia sú procesnej povahy. Hoci sa žalovaná výslovne nedovoľáva neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky poukazuje na rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 29Odo/329/2001, sp. zn. 31Cdo/1328/2007 a RC/16/2004, z ktorých vyplýva, že neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky môžu namietkať len jej účastníci a dlžník výlučne z dôvodov uvedených v ustanovení § 525 Občianskeho zákonníka, pričom v danej veci o žiaden z prípadov predpokladaných v tomto ustanovení nešlo. Otázku platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky a pripustenia zmien na strane žalobcu na jej podklade tak mal za irelevantnú.

13. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) preskúmal napadnutý rozsudok, prejednal odvolanie žalovanej bez nariadenia

odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 385 ods. 1 CSP a contrario a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné iba čiastočne. Rozsudok verejne vyhlásil 29.11.2022 (§ 378 ods. 1, § 219 ods. 3 CSP).

14. Odvolací súd sa najprv zaoberal námietkou žalovanej, že konanie malo byť zastavené pre nedostatok podmienok konania, ktoré mali spočívať v tom, že právo slovenskej spoločnosti J. K. N., L..C..I., byť stranou sporu zaniklo 3.10.2017 pripustením vstupu ruskej spoločnosti OOO TANTAL -L do konania na jej miesto podľa ustanovení § 80 ods. 1 až ods. 3 CSP. Táto spoločnosť v čase postúpenia pohľadávky neexistovala a preto nemohlo dôjsť ani k ďalšej zmene na strane žalobcu a pripustením vstupu žalobcu na miesto ruskej spoločnosti OOO TANTAL -L na čo mal súd prihliadať z úradnej povinnosti.

15. Žalovaná v písomnom podaní zo 6.8.2021, s poukazom na zmluvy o postúpení pohľadávok uzavreté medzi žalobcom a ruskou obchodnou spoločnosťou OOO TANTAL-L oznámila, že ruská obchodná spoločnosť OOO TANTAL-L bola zrušená a vymazaná z Jednotného štátneho registra právnych subjektov Ruskej federácie (výpis z registra priložila k k podaniu) už 27.8.2013. Z tohto dôvodu namietala, že právo žalobcu byť stranou sporu zaniklo 3.10.2017 v dôsledku jeho návrhu na zmenu subjektu na strane žalobcu a súd po 3. 10. 2017 koná so subjektom, ktorý nemá spôsobilosť byť stranou sporu, pretože slovenská obchodná spoločnosť J. K. N., L..C..I., z konania vystúpila a ruská obchodná spoločnosť OOO TANTAL-L neexistovala ako právny subjekt a slovenská obchodná spoločnosť J. K. N., L..C..I., teda nemohla znova nadobudnúť postavenie žalobcu v spore.

16. Odvolací súd po preskúmaní tejto námietky dospel k záveru, že v danom prípade nie sú splnené podmienky pre zastavenie konania pre nedostatok spôsobilosti žalobcu byť stranou sporu. Žalobca je slovenskou obchodnou spoločnosťou naďalej zapísanou v obchodnom registri, ako právny subjekt, nezanikol a má spôsobilosť byť stranou sporu. Pokiaľ ruská obchodná spoločnosť OOO TANTAL-L zanikla výmazom z príslušného registra dňa 27.8.2013, neexistovala ako právny subjekt už v čase uzavretia zmluvy o postúpení pohľadávok 17.2.2017 a pripustenia jej vstupu do konania uznesením súdu prvej inštancie z 3.10.2017. Žalovaná odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie neodôvodnila vadami uzneseniu súdu prvej inštancie z 31.10.2027, ktorým pripustil vystúpenie žalobcu z konania a vstup spoločnosti OOO TANTAL-L do konania a z 21.12.2020, ktorým pripustil vystúpenie ruskej spoločnosti z konania a opätovný vstup žalobcu do konania, ktoré predchádzali rozhodnutiu vo veci samej podľa ustanovenia § 365 ods. 2 CSP a neboli preto dané odvolacie dôvody pre zrušenie týchto uznesení podľa ustanovenia § 389 ods. 2 CSP. V tomto štádiu konania, resp. v čase vydania rozsudku súdu prvej inštancie, prípadné vady uznesení, ktoré mu predchádzali nemajú vplyv na spôsobilosť žalobcu byť stranou sporu a nie sú dôvodom pre zastavenie konania pre neodstrániteľný nedostatok podmienky konania.

17. V posudzovanej veci je predmetom sporu nárok na 1.258,650 eura ako neuhradeného zostatku ceny diela - bytu zhotoveného na základe zmluvy o dielo uzavretej medzi stranami 3.10.2006, vyfakturovanej žalovanej faktúrou č. S.-XXX/XXXX a na 1.921,02 eura vyfakturovaných faktúrou č. S.-XXX/XXXX a 2.288,79 eura vyfakturovaných faktúrou č. S.- XXX/XXXX za spoluvlastnícky podiel na zastavanom pozemku a príľahlých pozemkoch na základe kúpnej zmluvy.

18. Žalobkyňa namietala v odvolaní v prvom rade to, že súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil skutočnosť, že žalobca bol podľa zmluvy o dielo oprávnený vystaviť konečnú faktúru do 10 dní od právoplatnosti rozhodnutia o povolení užívať stavbu, ak dospel k záveru, že bolo na vôli žalobcu vystaviť faktúru kedykoľvek po 10 dňoch od kolaudácie stavby, určiť tak splatnosť konečnej faktúry a tým ovplyvniť začiatok plynutia premlčacej doby v neprospech žalovanej ako spotrebiteľa.

19. Podľa ustanovenia § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

20. Ak čas splnenia dlhu (záväzku) nebol účastníkmi dohodnutý, ani inak stanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník podľa ustanovenia § 563 Občianskeho zákonníka povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal. Z toho treba vyvodiť, že veriteľ mohol svoje právo vykonať vtedy, keď mohol (z objektívneho, nie subjektívneho hľadiska) požiadať o plnenie dlhu (R 91/2004).

21. Odvolací súd pri posudzovaní tejto námietky vychádzal z uvádzaného názoru a dospel k tomu, že súd prvej inštancie nesprávne posúdil otázku začiatku plynutia premlčacej doby nároku žalobcu na doplatenie ceny diela podľa ustanovenia čl. IV bod 4.3. písm. c), ktorým sa strany dohodli, že objednávateľ zaplatí zhotoviteľovi konečnú faktúru do 10 dní od jej doručenia a že zhotoviteľ je oprávnený konečnú faktúru vystaviť a doručiť ju druhej strane do 10 dní od právoplatnosti kolaudačného rozhodnutia. V odôvodnení napadnutého rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že mal za preukázané, že rozhodnutie o povolení užívať stavby I. Z. K. - A. bolo vydané 5.12.2008 a právoplatnosť nadobudlo 12.12.2008. Žalobca ako zhotoviteľ stavby tak mal konečnú faktúru vystaviť do 10 dní od kolaudácie, t.j. do 22. 12. 2008 a táto bola splatná do 10 dní od doručenia objednávateľovi, t.j. do 2.1.2009. Z uvedeného je zrejmé, že žalobca mohol vykonať svoje právo zo zmluvy o dielo po kolaudácii diela tým, že by žalovanú vyzval (vystavením faktúry) na splatenie dlhu v lehote 10 dní a tak žalovaná bola povinná plniť žalobcovi poslednú splátku ceny diela do 2.1.2009. V danej veci napriek tomu, že si strany dohodli zmluvu o dielo podľa Obchodného zákonníka súd prvej inštancie správne aplikoval ustanovenia § 101 Občianskeho zákonníka, nakoľko išlo o spotrebiteľský vzťah, v ktorom sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Preto ak bola žaloba podaná na súd 29.3.2012, tak premlčacie doba, ktorá začala plynúť 3.1.2009 uplynula 3.1.2012 a žalovaná sa tak premlčania nároku žalobcu na doplatenie ceny diela dovoľavala dôvodne. Vzhľadom na záver o premlčaní nároku žalobcu v tejto časti nebol dôvod zaoberať sa ďalšími námietkami žalovanej týkajúcej sa nedodania nadštandardu a nesprávneho započítania s cenou predaných pozemkov žalobcovi. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie v časti o zaplatenie 1.258,60 eura s 9% úrokom z omeškania od 29.3.2012 do zaplatenie podľa ustanovenia § 388 CSP zmenil a žalobu v tejto časti zamietol.

22. Proti zvyšnej časti rozsudku, v ktorej súd prvej inštancie uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi časť kúpnej ceny za predmetné pozemky, namietala žalovaná nesprávne skutkové zistenie súdu prvej inštancie týkajúce sa podpisu kúpnej zmluvy o prevode spoluvlastníckych podielov na zastavaných a príľahlých pozemkoch účastníkmi zmluvy, ktoré mali význam pre posúdenie vznesenej námietky premlčania. Súd vychádzal z výpovede svedka Y. Q., ktorá podľa nej neumožňuje prijať záver, že svedok najskôr uhradil kúpnu cenu za pozemky a až následne podpísal kúpnu zmluvu a že manželka Q. podpísala zmluvu v rovnaký deň ako ona. Súd tiež vychádzal z výpovede žalobcu na pojednávaní dňa 28.2.2014, že do februára 2009, kedy mu 1 exemplár zmluvy zmizol, mal všetky exempláre zmluvy a preto podľa nej zmluvu podpísala najneskôr do odcudzenia tejto zmluvy. Namietala, že rozmiestnením podpisov na kúpnej zmluve nebolo preukázané, kedy bola zmluva podpísaná a či podpisovala rovnaký exemplár zmluvy ako svedok Y. Q..

23. Odvolací súd sa po preskúmaní veci stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že nárok na kúpnu cenu za vlastnícky podiel na predmetných pozemkoch nebol premlčaný. V konaní bolo nesporné, že 22.5.2008 zmluvu podpísal žalobca, kedy zmluvu podpísala žalovaná v konaní zistené nebolo a žalovaná sama k tejto skutočnosti neuviedla žiadne skutkové tvrdenia. Nakoľko k uzavretiu zmluvy nepostačuje jej prijatie jednou stranou, správne súd prvej inštancie považoval za potrebné zistiť, kedy zmluvu podpísala žalovaná. Vychádzal pri tom z výpovede svedka Y. Q., že v čase, keď zmluvu podpisoval on, podpis žalovanej na zmluve ešte nebol, pričom on zmluvu podpísal s manželkou po tom ako uhradili kúpnu cenu v lehote splatnosti faktúr, ktorými im bola žalobcom vyfakturovaná, t.j. 10.4.2009 a z nej vyvodil, že žalovaná mohla zmluvu podpísať v rovnaký deň ako manželka Q.C., alebo neskôr (do podania návrhu na vklad zmluvy do katastra nehnuteľností dňa 20.7.2009). Tento záver je i podľa odvolacieho súdu možné vyvodiť z výpovede Y. Q. a priložených listín, na ktoré sa odvoláva žalobca. Bolo procesnou povinnosťou žalovanej, ktorá vzniesla námietku premlčania, preukázať kedy začala plynúť premlčacia lehota, v danom prípade kedy bola uzavretá zmluva medzi ňou a žalobcom, nakoľko povinnosť tvrdenia rozhodujúcich skutočností a dôkazná povinnosť o jej tvrdeniach, má tá strana, ktorá z nich pre seba vyvodzuje priaznivé rozhodnutie pre seba s tým, že ak takáto skutočnosť nebola preukázaná nezostávalo súdu iné ako rozhodnúť v neprospech žalovanej, v záujme ktorej bolo podľa hmotného práva preukázať tvrdenú skutočnosť.

24. Odvolací súd sa nestotožnil s názorom žalovanej, že žalobca už v čase vystavenia faktúr č. S.-XXX/XXXX a č. S.-XXX/XXXX musel kúpnu zmluvu považovať za uzavretú, pretože podľa dojednaní strán v kúpnej zmluve mala byť dohodnutá kúpna cena zaplatená najneskôr v deň podpisu kúpnej zmluvy a z dokazovania vykonaného v konaní vyplynulo (z výpovede žalobcu a svedka Y. Q.), že

kupujúci kúpnu cenu za spoluvlastnícke podiely na pozemkoch uhradili pred podpisom kúpnej zmluvy a následne na stretnutí so žalobcom kúpnu zmluvu podpísali. Nedôvodne žalovaná s poukazom na ustálenú rozhodovaciu prax súdov namietala, že žalobca už v deň nasledujúci po dni podpisu kúpnej zmluvy z jeho strany mal a objektívne mohol uplatniť svoj nárok na súde, pretože si musel byť vedomý toho, že kúpnu cenu žalovaná nezaplatila. V zmysle ustálenej rozhodovacej praxe súdov, na ktorú žalovaná v odvolaní poukázala (napr. rozsudok NS SR z 10. 11. 2016 sp. zn. 3 Cdo 174/2016), pri absencii dohody o splatnosti dlhu začína premlčacia doba plynúť dňom nasledujúcim po vzniku dlhu. Z uvedeného právneho záveru podľa názoru odvolacieho súdu však nemožno vychádzať pri zisťovaní začiatku plynutia premlčacej doby práva žalobcu na zaplatenie kúpnej ceny za prevod spoluvlastníckych podielov na zastavanom pozemku a príľahlých pozemkoch zo zmluvy, v ktorej nechýba dohoda strán o splatnosti kúpnej ceny, ale ktorou si strany splatnosť kúpnej ceny dohodli (najneskôr v deň podpisu kúpnej zmluvy). Navyše, ak nebolo preukázané, že aj žalovaná podpísala kúpnu zmluvu 22.5.2008, a teda uzatvorenie kúpnej zmluvy medzi nimi, nebol preukázaný ani vznik dlhu žalovanej k tomuto dňu na základe tejto kúpnej zmluvy, na zaplatenie ktorého by si žalobca mohol svoje právo uplatniť už nasledujúcim dňom, t.j. 23.5.2008, ako tvrdila žalovaná. Z uvedeného je zrejmé, že podpísanie kúpnej zmluvy len samotným žalobcom nepostačovalo na vznik právneho vzťahu a bolo potrebné jej podpísanie aj žalovanou ako kupujúcou; strany si ani nedohodli zaplatenie kúpnej ceny najneskôr v deň podpisu kúpnej zmluvy predávajúcim, teda žalobcom, ale v deň podpisu tejto zmluvy, ktoré dojednanie nemožno vykladať tak, že sa tým mienilo v deň podpisu niektorou zo strán, ale tak, že sa tým rozumie deň podpisu zmluvy obidvomi stranami.

25. Odvolací súd vzhľadom na vyššie uvedené dospel k záveru, že žalovaná v odvolaní k uloženej povinnosti zaplatiť žalobcovi kúpnu cenu za spoluvlastnícke podiely na predmetných pozemkoch vo výške 2.228,79 eura s 9% úrokmi z omeškania od 29.3.2012 do zaplatenia a 1.921,02 eura s 9% úrokmi z omeškania od 29.3.2012 do zaplatenia neuviedla žiadne skutočnosti, ktorými by preukázala nesprávnosť napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie v tejto časti. Vzhľadom na to, že odvolací súd nepovažoval ňou uvádzané tvrdenia za také, ktoré by svojou relevanciou boli spôsobilé privediť zmenu napadnutého rozhodnutia v uvedenej časti, napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v tejto časti ako vecne správny podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

26. O náhrade trov konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovenia § 396 ods. 1 a ods. 2 CSP v spojení s jeho ustanovením § 255 ods. 2 s ohľadom na čiastočný úspech strán sporu tak, že náhradu trov konania pomerne rozdelil. Predmetom konania bola suma 5.468,41 eura s 9,5% úrokmi z omeškania zo sumy 1.258,60 eura od 7.4.2009 do zaplatenia, zo sumy 2.288,79 eura od 4.4.2009 do zaplatenia a zo sumy 1.921,02 eura od 4.4.2009 do zaplatenia. Žalobca bol úspešný v časti 2.228,79 eura s 9% úrokmi z omeškania od 29.3.2012 do zaplatenia a 1.921,02 eura s 9% úrokmi z omeškania od 29.3.2012 do zaplatenia, vo zvyšnej časti 1.258,60 eura s 9% úrokmi z omeškania od 29.3.2012 do zaplatenia a úrokov z omeškania prevyšujúceho 9% a úrokov od 7.4.2009, resp. 4.4.2009 do 28.3.2012 bola úspešná žalovaná. Žalobca mal úspech v 77% predmetu sporu a žalovaná v 23%, rozdiel v úspechu strán je 54%. Odvolací súd preto priznal úspešnejšiemu žalobcovi nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania vo výške 54% jeho trov.

27. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).